

Representantforslag 5 S

(2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Heidi Greni og Jenny Klinge

Dokument 8:5 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Heidi Greni og Jenny Klinge om å stoppe all tvangsutsendelse av norske statsborgere til soning i fengsel i Nederland

Til Stortinget

Bakgrunn

Den 8. juni 2015 godkjente Stortinget avtalen om leie av 242 fengselsplasser i Nederland. Avtalen gjelder for tre år, med mulighet til forlengelse i to år. Stortingsflertallet bak avtalen bestod av regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet samt Kristelig Folkeparti.

Senterpartiet har hele tiden vært motstandere av avtalen. Det å sende norske statsborgere ut av riket mot deres vilje reiser mange prinsipielle sider. Da Stortinget behandlet saken, viste behandlingen at det er frivillighetslinjen som skal legges til grunn. Når ordningen nå er trådt i kraft, viser det seg at den praktiseres på en annen måte enn det som kan utledes av flertallsmerknadene i innstillingen.

I Innst. 305 S (2014–2015) uttalte flertallet i justiskomiteen:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener også at regjeringen nøye bør vurdere hvilke fangegrupper som soner i Nederland, ikke minst med tanke på nærhetsprinsippet i norsk straffegjennomføring.

(...)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til proposisjonen, der det fremkommer at innsatte under 18 år, kvinner, varetektsfanger og forvaringsdømte i henhold til avtalen med Nederland ikke skal overføres. Avtalen presiserer også at dette skal gjelde en rekke andre fangegrupper som ikke er egnet for so-

ning i Nederland. Innsatte som trenger helsehjelp utenfor fengselet og rusavhengige på LAR-program, skal ikke overføres.

Flertallet viser også til at personer med krav på omfattende permisjoner, og innsatte med omsorg for barn under 18 år, i utgangspunktet faller utenfor målgruppen, og bare kan overføres til soning i Nederland etter samtykke fra den straffedømte.

(...)

Flertallet mener på denne bakgrunn at soning i Nederland som hovedregel skal forbeholdes utenlandske statsborgere, og at soningsoverføring for norske borgere i hovedsak skal baseres på frivillighet. Flertallet understreker at soningsoverføring av norske borgere i minst mulig grad skal gjennomføres ved bruk av tvang. Flertallet forutsetter at ufrivillig soning i Nederland er avklart lovmessig. Nærhetsprinsippet vil være langt mindre relevant for innsatte som ikke har et nettverk i Norge. Hovedspråket for kommunikasjon i Nederland vil være engelsk, noe som i mange tilfeller vil kunne gi utenlandske innsatte et like godt rehabiliteringstilbud i Nederland som de ville fått i Norge. Flertallet mener regjeringen bør sørge for å gi utenlandske borgere et tilpasset tilbud slik det i dag gjøres i Kongsvinger fengsel.

(...)

Flertallet viser til at departementet allerede har varslet mer aktivisering, utvidet telefontid, bruk av Skype og en mer fleksibel besøksordning som kan bidra til at flere velger å gjennomføre soningen i Nederland på frivillig basis. Flertallet oppfordrer regjeringen til å gjøre frivillig soning i Nederland mer attraktivt for norske borgere gjennom å forskriftsfeste ytterligere kompensierende tiltak. Flertallet ser viktigheten av å finne ordninger som tilrettelegger for besøk fra fangenes pårørende, og regjeringen oppfordres til å finne gode løsninger som minimerer utfordringene for denne gruppen.»

Bergens Tidende meldte 1. oktober 2015 at 172 innsatte i norske fengsel skal overføres til soning i Nederland. Av disse blir 72 overført mot sin vilje. Avisen skriver videre at en norsk innsatt som hadde fått beskjed om at han ville bli overført til Nederland,

nylig forsøkte å ta sitt eget liv. Den innsatte beskriver at tanken på å skulle bli overført til soning i Nederland var uutholdelig, med tanke på familien i Norge.

Den 12. august 2015 meldte NRK at en innsatt i Oslo fengsel i juli samme år hadde fått brev om at han ville bli overført til Nederland. Den innsatte hadde blitt svært fortvilet og forsøkt å ta sitt eget liv på cellen.

Forslagsstillerne mener at når et så stort antall innsatte overføres mot sin vilje, må Stortinget ta stilling til om dette er akseptabelt eller ikke. Medmenneskelighet og hensynet til enkeltmennesket skal ivaretas også innenfor Kriminalomsorgen. Når eksempler viser at praksis kan føre til at enkelte innsatte forsøker å ta sitt eget liv, mener forslagsstillerne at det

er viktig at lovgiver presiserer at frivillig overføring skal legges til grunn. Forslagsstillerne vil videre peke på at det er svært uheldig at innsatte med mindreårige barn i Norge sendes ut av landet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Stortinget ber regjeringen umiddelbart stanse tvangsutsendelse av norske statsborgere til soning i fengsel i Nederland.

5. oktober 2015